

Ekokontrollen av gårdar i ett nötskal

Syftet med ekokontrollen är att

- övervaka att konsumenten kan lita på ekoproduktion
- säkerställa att aktörerna behandlas jämnt och att den inbördes konkurrensen är rättvis
- fungera som ett verktyg för att utveckla ekoverksamheten.

Vad kontrollerar ekoinspektören?

Ekinspektören kontrollerar varje år att aktören följer villkoren för ekoproduktion. De andra lagstadgade villkoren som gäller till exempel jordbruksstöd eller livsmedelssäkerhet hör inte till ekoinspektörens område. Villkoren för ekoproduktion måste följas för att ekoersättningen ska kunna betalas.

Vem kontrollerar gårdens ekoverksamhet?

Gårdarna som odlas ekologiskt övervakas av den regionala NTM-centralen som tar hjälp av inspektörer som Livsmedelssäkerhetsverket Evira har auktoriserat. Dessa inspektörer är antingen självständiga företagare eller personer som arbetar vid en rådgivningsorganisation. Alla inspektörer har fått fullmakt av Evira. Man kan be inspektören visa upp sin inspektörsfullmakt och uppge sitt ärende.

När görs ekokontrollen?

Ekokontroller utförs under alla årstider. Bland annat produktionsinriktningen inverkar på kontrolltidpunkten. Utöver den årliga kontrollen kan NTM-centralen också utföra upprepa- de kontroller och extra kontroller enligt en på förhand uppgjord plan.

Vem avgör om ekovillkoren har följts eller inte?

På basis av inspektörens protokoll över utförd produktionskontroll avgör NTM-centralen om produktionsvillkoren har följts. Om aktören har följt produktionsvillkoren får han eller hon bara ett ekointyg.

Om det finns något att anmärka på när det gäller iakttagandet av produktionsvillkoren får aktören utöver ekointyget också ett meddelande som redogör för bristerna. Aktören kan begära rättelse av NTM-centralen om han eller hon är av annan åsikt om de brister som påtalas i meddelandet.

Om produktionsvillkoren inte har följts kan det leda till marknadsföringsförbud. Det föregås alltid av ett hörande av aktören och eventuellt ett temporärt marknadsföringsförbud. Under tiden för hörandet får produkten inte säljas som ekologisk. Marknadsföringsförbudet inverkar alltid på de stöd gården får.

Efter kontrollen får aktören en kopia på kontrollrapporten, ett ekointyg och en faktura per post.

Vad kostar ekokontrollen?

Staten tar ut avgifter av de aktörer som omfattas av ekokontrollen. Med avgifterna täcks de kostnader som ekokontrollen orsakar staten. Evira sköter betalningstrafiken och fakturerar därför också de aktörer som NTM-centralen övervakat.

Kontrollavgiften för växtproduktion bygger på gårdens ekologiskt odlade åkerareal. Avgiften för alla andra kontroller bygger på den tid som kontrollen tagit i anspråk. På kontrollavgifterna tillkommer alltid en grundavgift. För tillstånd som aktören sökt uppbärs särskilda handlägningsavgifter.

Staten tar inte ut någon separat avgift för extra kontroller enligt tillsynsplanen, provtagning eller analys av prover, eftersom de ingår i de avgifter för årlig kontroll som aktören betalar. Den ersättning som betalas till inspektören baserar sig på ett avtal mellan Evira och inspektören. Inspektören får alltså inte den kontrollavgift som tagits ut av odlaren.

Bilder: Eviras bildarkiv, Scanstockphoto

Ekokontrollen av livsmedelsproduktion i ett nötskal

Syftet med ekokontrollen är att

- övervaka att konsumenten kan lita på ekoproduktion
- säkerställa att aktörerna behandlas jämnt och att den inbördes konkurrensen är rättvis
- fungera som ett verktyg för att utveckla företagets ekoverksamhet.

Vad kontrollerar ekoinspektören?

Ekoinspektören kontrollerar varje år att aktören följer villkoren för ekoproduktion. De lagstadgade villkoren som gäller livsmedelssäkerhet hör inte till ekoinspektörens område.

Vem kontrollerar?

Företagen som marknadsför ekolivsmedel övervakas av Livsmedelssäkerhetsverket Evira som ger auktoriserade inspektörer i uppdrag att utföra kontrollerna. Dessa inspektörer är antingen självständiga företagare eller personer som arbetar vid en rådgivningsorganisation. Man kan be inspektören visa upp sin inspektörsfullmakt och uppge sitt ärende.

När görs ekokontrollen?

Ekokontroller utförs under alla årstider. Bland annat verksamhetens karaktär, men inte tidpunkten för föregående års kontroll, inverkar på kontrolltidpunkten. Utöver den årliga kontrollen kan Evira också utföra extra kontroller eller vid behov upprepade kontroller.

Vem avgör om ekovillkoren har följts eller inte?

På basis av inspektörens protokoll över utförd produktionskontroll avgör Evira om produktionsvillkoren har följts. Om aktören har följt produktionsvillkoren får han eller hon ett ekointyg, dvs. styrkande dokumentation.

Om produktionsvillkoren inte har följts kan det leda till marknadsföringsförbud. Det föregås alltid av ett hörande av aktören och eventuellt ett temporärt marknadsföringsförbud. Under tiden för hörandet får produkten inte säljas som ekologisk.

Efter kontrollen får aktören en kopia på kontrollrapporten, ett ekointyg och en faktura per post.

Vad kostar ekokontrollen?

Staten tar ut avgifter av de aktörer som omfattas av ekokontrollen. Med avgifterna täcks de kostnader som ekokontrollen orsakar staten. Avgiften baserar sig på den tid som kontrollen tagit i anspråk och på den tillkommer en grundavgift.

Staten tar inte ut någon separat avgift för extra kontroller enligt tillsynsplanen, provtagning eller analys av prover, eftersom de ingår i de avgifter för årlig kontroll som aktören betalar. Den ersättning som betalas till inspektören baserar sig på ett avtal mellan Evira och inspektören.